

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Бухгалтерського обліку та аудиту
(повна назва кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Облікова модель управління виробничими запасами промислового підприємства (на прикладі ТОВ «ВОЗКО»)»

Виконавець:

студентка 6 курсу 2М групи ЦЗФН

Котробай О.А.

(прізвище та ініціали)

(підпис)

Науковий керівник:

к.е.н., ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Яцунська О.С.

(прізвище та ініціали)

(підпис)

ОДЕСА – 2018

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Виробничі запаси утворюють основу готових виробів підприємств багатьох галузей промисловості. Тому своєчасне забезпечення і раціональне використання виробничих запасів багато в чому визначають рівень показників фінансово-господарської діяльності підприємств.

У рішенні цієї проблеми важливе місце належить системі обліку і аудиту, яка будується відповідно до діючого господарського механізму, відображаючи економічні, правові, фінансово-кредитні і інші відносини.

Проблема організації обліку і аудиту операцій з виробничими запасами промислового підприємства включає широкий круг питань, пов'язаних з діяльністю по забезпеченню сировиною, матеріалами, напівфабрикатами і комплектуючими виробами, перевіркою повноти їх оприбуткування, правильності зберігання, раціональності використання і обґрунтованості списання у витрати.

Облік і аудит виробничих запасів організовується і ведеться на підприємствах відповідно до вимог багатьох законодавчих і нормативних актів України. Серед них: Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.99 р., Закон України «Про аудиторську діяльність» № 3125 від 22.04.93 р., Податковий Кодекс України, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку і багато інших. Практичне виконання вимог вітчизняного законодавства часто утруднено неузгодженістю окремих положень, що, у свою чергу, приводить до маси помилок і неточностей в обліку. Спірні питання торкаються вибору методів оцінки вибуття запасів, порядку обліку «малоцінки», методики відображення витрат, пов'язаних із придбанням, доставкою і доведенням запасів до придатного стану, відображення податкового кредиту з ПДВ і т.п.

Питання обліку, аудиту та аналізу виробничих запасів з різним ступенем теоретичного і практичного висвітлення розглянуто в багатьох виданнях. Серед науковців, які приділяють увагу дослідженню цього питання, можна виділити: М.С. Пушкаря, В.В. Сопка, Ф.Ф. Бутинця, Н.В. Чебанову, Г.В. Савицьку, П.С. Безруких, В.А. Коноплицького, С.Ф. Покропивного, В.С. Лень та інших. У той же час аналіз вітчизняних і закордонних наукових, навчальних та періодичних видань показує, що на сьогоднішній момент поки ще недостатньо приділяється уваги як у науковому, так і в практичному аспектах питанням облікового забезпечення управління виробничими запасами, тим більше в умовах кризи. Що стосується існуючого досвіду проведення аудиту щодо діагностики ефективності системи управління запасами, він є вагомим, але не може бути застосований без адаптації до існуючих умов господарювання в Україні.

Все це свідчить про актуальність проблеми дослідження.

Мета дослідження Метою дослідження є виявлення передумов, теоретичне і практичне обґрунтування вдосконалення організації та методики обліку і внутрішнього контролю запасів промислового підприємства на основі опрацювання законодавчих та інструктивних актів, літературних джерел, діючої практики організації обліку.

Завдання дослідження:

- дослідити законодавчу і нормативну базу організації і ведення обліку наявності і руху виробничих запасів на підприємствах України;
- вивчити особливості класифікації і оцінки виробничих запасів;
- дослідити діючу практику обліку виробничих запасів на промисловому підприємстві;
- вивчити особливості організації і ведення аудиту операцій з виробничими запасами;
- показати можливі напрями вдосконалення діючої практики обліку і аудиту операцій з виробничими запасами.

Об’єкт дослідження. Об’єктом дослідження є процес організації обліку, аудиту та аналізу виробничих запасів на промисловому підприємстві.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних, організаційних і практичних засад обліку, аудиту та аналізу виробничих запасів в системі управління промисловим підприємством.

Методи дослідження. Методичною основою дослідження є загальнонауковий діалектичний метод, методи індукції, дедукції. В процесі дослідження теорії і практики обліку, аудиту та аналізу виробничих запасів використані прийоми оцінки, зіставлення, порівняння, групування, класифікації, а також статистичні методи.

Інформаційна база дослідження. В процесі дослідження використовувалися законодавчі, нормативні і інструктивні матеріали в області бухгалтерського обліку і оподаткування, праці вітчизняних і зарубіжних вчених, фактичні дані обліку та звітності ТОВ «ВОЗКО».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (69 найменування) та 16 додатків. Загальний обсяг роботи становить 91 сторінку. Основний зміст викладено на 82 сторінках. Робота містить 14 таблиць, 4 рисунки.

Публікації. За матеріалами дослідження підготовлено до публікації тези доповіді на тему: «Проблеми організації обліку виробничих запасів».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі визначено сутність виробничих запасів як об’єкту обліку та контролю. Розглянуто класифікацію та особливості оцінки виробничих запасів.

Досліджено проблемні питання обліку виробничих запасів.

В другому розділі проведено дослідження з питань практики обліку виробничих запасів в ТОВ «ВОЗКО», визначено недоліки.

В третьому розділі вивчено методику та практику аудиту виробничих запасів. Виконано аналіз наявності та ефективності використання виробничих запасів. Показано можливості вдосконалення системи управління виробничими запасами. Виконано моделювання оптимального розкрою матеріалу у виробництві шкіряної продукції.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити такі основні висновки.

Трактувань поняття «запаси» можна зустріти безліч. Різні визначення цього поняття можна зустріти в різних джерелах.

Не залежно від відмінностей у трактуванні, більшість нормативно-правових та законодавчих актів, в яких згадується поняття запасів у відповідності до сфери, яку регулює даний акт, погоджуються з тим, що запаси, придбані для використання у виробничому процесі, можуть виступати як у формі виробничих запасів, так і у формі товару для реалізації.

Більшість економістів-практиків в своїх роботах використовують визначення запасів, яке дає П(С)БО 9 «Запаси», оскільки з точки зору економіки воно найбільш широко і правильно розкриває зміст даного поняття.

Ми поділяємо думку авторів, які вважають, що запаси – це оборотний капітал, який призначений для задоволення виробничих та адміністративних потреб підприємства та виступає як предметами праці, так і товаром.

Для правильної організації обліку запасів важливе значення має їх науково обґрунтована класифікація.

Головна особливість полягає в точному групуванні запасів в залежності від функціонального призначення. Найбільш розповсюдженою і загальноприйнятою є класифікація яку подає План рахунків бухгалтерського обліку.

Слід зазначити, що існуючі класифікації не характеризують виробничі запаси у всьому різноманітті їх властивостей і ознак.

У зв'язку з цим необхідно описати об'єкт по сукупності класифікаційних ознак, що розкривають найважливіші його сторони, які повинні знаходитися в полі дії обліку і аудиту.

На наш погляд, достатньо повно вирішили цю задачу, автори, які, по-перше, внесли окремі уточнення в існуючі класифікації з метою чіткішого формулювання самих ознак і виділення груп, що лежить в їх підставі, по-друге, ввели деякі нові класифікації виробничих запасів.

Наведена у п. 1.1 класифікація запасів забезпечує виконання основних завдань обліку та контролю запасів, серед яких:

- раціональне визначення одиниці обліку запасів та формування номенклатури-цінника;
- організація складського господарства;
- достовірне визначення первісної вартості запасів;
- визначення умов переоцінки запасів на дату балансу та методів їх оцінки вразі вибуття;
- відображення на рахунках обліку операцій з надходження і вибуття запасів та точне визначення залишків запасів;
- розкриття інформації про запаси у примітках до фінансової звітності.

Особливості діяльності підприємств, що належать до легкої промисловості передбачають зберігання на складах необхідних розмірів запасів для забезпечення

безперервності діяльності. Тобто виникають витрати пов'язані зі складуванням та зберіганням запасів. П(С)БО 9 «Запаси» не дає відповіді на питання куди їх відносити – чи до первісної вартості запасів чи до витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені. На основі узагальнення результатів дослідження з даної проблеми зроблено висновок, що витрати пов'язані зі складуванням та зберіганням запасів слід відносити до первинної вартості запасів.

Складність оцінки запасів за собівартістю (первісною вартістю) на підставі фактичних витрат обумовлена тим, що ці витрати не залишаються незмінними протягом періоду (року) навіть для одних й тих же видів (найменувань) запасів. Причиною є коливання цін і тарифів, а також відхилення від нормальних умов виробництва. Отже виникає питання скільки за вартістю запасів залишилось і скільки пішло у собівартість продукції. Подолати цю складність в оцінці запасів можна, застосовуючи різні методи (формули) розрахунку собівартості вибуття запасів.

Також проблемним є питання переоцінки виробничих запасів. У випадку, коли чиста вартість реалізації виробничих запасів перевищує їх первісну вартість, П(С)БО 9 не передбачено їх дооцінку. Це є цілком логічним, бо подібна дооцінка призвела б до оцінки виробничих запасів за їх поточною відновлювальною вартістю, яка у міжнародній практиці обліку не використовується разом з первісною вартістю. Крім того на сьогодні нормативно-правовими актами не передбачено складання будь-якого первинного документа щодо переоцінки запасів. А це є порушенням ст. 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»

Щодо практики обліку на досліджуваному підприємстві.

Облік на обстеженому підприємстві ведеться відповідно до вимог діючих законодавчих та нормативних документів. Зарахування матеріалів на баланс здійснюється за фактичною собівартістю, а списання – за методом середньозваженої вартості. В обліку застосовується оперативно-бухгалтерський метод обліку матеріалів.

Матеріали аудиторської перевірки наявності та використання виробничих запасів ТОВ «ВОЗКО» показали, що на підприємстві існують деякі недоліки щодо організації обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів.

В наказі про облікову політику підприємства відсутні основні положення щодо організації обліку і контролю операцій із виробничими запасами.

Така практика не дозволяє забезпечити своєчасність виписки та надходження до бухгалтерії первинної документації та організувати достовірний облік і внутрішній контроль операцій із виробничими запасами.

На нашу думку, необхідно розробити програму організації обліку і контролю за збереженням і використанням виробничих запасів, яка б містила перелік заходів, що дозволяють стежити за своєчасним списанням використаних у виробництві матеріалів, достовірним відображенням вартості матеріалів у собівартості готової продукції, станом складських приміщень, наявністю і своєчасністю таврування ваговимірjuвальних пристроїв, наявністю пристосувань для розливу рідких і відпуску сипких матеріалів, правильним розташуванням запасів, організацією охорони складів в неробочий час, дотриманням протипожежних заходів і т.п.

Програма повинна зберігатися у головного бухгалтера як складова частина наказу про облікову політику підприємства

З урахуванням даної Програми і змісту посадових інструкцій головному бухгалтеру слід розробити структурний графік роботи бухгалтера з обліку виробничих запасів, а також графік документообігу з обліку виробничих запасів.

У дипломній роботі нами запропоновано можливий варіант графіку документообігу прибуткових і видаткових документів.

Результати проведеного економічного аналізу дозволили зробити наступні висновки.

Аналіз динаміки складу і структури запасів свідчить про те, що запаси аналізованого підприємства зменшилися, в тому числі, виробничі запаси, готова продукція, товари. Загальний обсяг виробничих запасів протягом року зменшився. Цьому сприяло зменшення залишків сировини і матеріалів.

Аналіз оборотності виробничих запасів свідчить про позитивну тенденцію к прискоренню оборотності. Це обумовлено зменшенням середньорічних залишків запасів та збільшенням собівартості реалізованої продукції. Внаслідок цього підприємство зекономило кошти.

Проведені розрахунки узагальнюючих показників ефективності використання матеріальних ресурсів свідчать про нераціональне їх використання: матеріаломісткість продукції підвищилася, що призвело до перевитрати виробничих запасів та недоотримання товарної продукції.

В умовах масового виробництва шкіряної продукції і прогресуючого подорожчання сировини та матеріалів доцільною, на наш погляд, є економія матеріальних витрат, перш за все, за рахунок оптимального розкрою матеріалів.

План розкрою матеріалів, необхідних для виготовлення продукції, вважається оптимальним, якщо він забезпечує найбільший вихід заготовок при найменшому обсязі відходів.

Було розроблено економіко-математичну модель оптимального розкрою матеріалів та за допомогою програми Microsoft Excel по даним умовного числового прикладу розрахували оптимальну кількість матеріалу, необхідного для виробництва заданої кількості напівфабрикатів за умови мінімального залишку матеріалів.

Для вдосконалення існуючої в ТОВ «ВОЗКО» системи управління запасами нами запропонованого в п. 3.3 дипломної роботи тест аудиторської діагностики, який, на наш погляд, дозволить встановити переваги і недоліки системи та сприятиме оптимізації використання власних оборотних коштів.

АНОТАЦІЯ

Котробай О. А. «Облікова модель управління виробничими запасами
(прізвище та ініціали студента) *(назва кваліфікаційної роботи)*
промислового підприємства (на прикладі ТОВ «ВОЗКО»)»
 кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«071 Облік і оподаткування» за магістерською програмою
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
 Одеський національний економічний університет
 м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – система обліку, контролю та аналізу виробничих запасів в системі управління підприємством.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти визначення та класифікації виробничих запасів для цілей організації обліку, аудиту та аналізу.

Проаналізовано діючу практику обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів ТОВ «ВОЗКО».

Запропоновано програму організації обліку і контролю за збереженням і використанням виробничих запасів, та можливий варіант графіку документообігу прибуткових і видаткових документів з обліку виробничих запасів.

Запропоновано тест аудиторської діагностики системи управління виробничими запасами ТОВ «ВОЗКО».

Ключові слова: виробничі запаси, класифікація, оцінка, облік, контроль, аналіз, управління.

ANNOTATION

Kotrobai A.A. «Accounting, model of control of productive inventories
(students surname and initials) *(work title)*
of industrial enterprise (on the example of LTD «VOZKO»
 qualifying work for obtaining an educational master's degree in a specialty
«071 Accounting and taxation» for a master's degree program
«Accounting, audit and taxation of entrepreneurial activity»
 Odessa national economic university
 Odessa, 2018

Master's qualification work consists of three sections. The object of research - the system of accounting, control and analysis of productive supplies is in control system by an enterprise.

The theoretical aspects of determination and classification of productive supplies are in-process examined for the aims of organization of account, audit and analysis.

The current practice of accounting and internal control of accounts receivable and payable a productive supplies at LTD «VOZKO».

The program of organization of account and control offers after maintenance and use of productive supplies, and possible variant of chart of circulation of documents of receipt and charges documents from the account of productive supplies. The test of public accountant diagnostics of control system by the productive supplies of LTD. "VOZKO" offers.

Key words: productive supplies, classification, estimation, account, control, analysis, management.